

Hasič Richard Rehák: Podobný požiar ako v Česku môže nastať aj na Slovensku

Ruské vrtuľníky, ktoré máme, sú dobré. Ich servis je však stále náročnejší a potrebujeme ich vymeniť, vysvetľuje Rehák.

V rozhovore so slovenským veliteľom zásahu v Českom Švajčiarsku Richardom Rehákom sa dozviete:

- ako bolo Česko pripravené na boj s požiarom;*
- ako pomohli slovenskí hasiči pri zásahu v Českom Švajčiarsku;*
- či môžu zasiahnuť podobné požiare aj Slovensko;*
- ako dbať na prevenciu pred požiarimi.*

Aká je aktuálna situácia s požiarom v Českom Švajčiarsku?

Začalo sa prehľadávanie jednotlivých ohnisk. Každé ráno ešte predtým, ako vzlietne hasičská technika na hasenie, vzlietnu drony s termokamerami, ktoré robia prieskum, kde sú miesta najhorúcejšie, ku ktorým treba ísť a zaliať ich. Na základe ranných posudkov z dronov sú českí hasiči nasadení do práce.

Zlepšuje sa situácia?

Áno, aj keď stále poriadne nepršalo. Odkedy sme prišli my, tak tam pršalo slabšie len jeden deň. Postupne sa však darí jednotlivé ohniská likvidovať.

Boli českí hasiči pripravení na požiar takýchto rozmerov?

Myslím si, že sa na to nedá pripraviť. Je to jedna z udalostí, ktorá sa stane raz za tisíc rokov. Požiar sa nerozšíril pre to, že by hasiči boli zle pripravení, alebo že by poslali málo síl a prostriedkov na určené miesto.

V čom bol teda rozdiel?

Príroda je zmenou klímy silnejšia a v kombinácii s terénom, ktorý bol extrémne náročný, sa stalo, že cesta k miestu požiaru bola horšie prístupná. Cez všetky popadané stromy, tiesňavy a rokliny to bolo ťažšie zvládnuť od prvého momentu.

Ako prebiehala komunikácia v rámci spolupráce s českou a slovenskou stranou? Žiadali o vašu pomoc, alebo ste sa ponúkli sami?

Keď sme sa vracali zo Slovinska z nasadenia na inom veľkom požiari, zisťovali sme čo konkrétne sa v Česku deje. Rozprávali sme sa aj s našim prezidentom Hasičského a záchranného zboru (pozn. red. Pavlom Mikuláškom). Chceli vedieť, ako sme pripravení aj na prípadné nasadenie do Čiech.

Z našej strany sme nemali žiaden problém pokračovať v ďalšom nasadení. Následne náš prezident Hasičského záchranného zboru zavolať generálnemu riaditeľovi Hasičského záchranného zboru Českej republiky Vladimírovi Vlčkovi, ktorý uviedol, že by potrebovali leteckú techniku a následne sa začali riešiť detaily. Na túto požiadavku zareagovali aj iné krajiny ako Taliansko, Švédsko a Poľsko.

Letecká technika bola kľúčová?

Áno, pretože na veľa miest sa nedalo takmer nijako inak dostať. Koordináciu si zobrala na starosť letecká služba polície českej republiky, ktorá mala neustále nad celým zásahom svoj vrtuľník s termokamerou a usmerňovali vrtuľníky kam môžu lietať.

Vrtuľník má iné výkony a inak manévruje, lietadlo potrebuje iný priestor na rôzne otočenia a zhadzovanie vody, aj preto tieto veci musel vedieť veliteľ leteckého nasadenia – skorigovať a určovať vhodné miesto pre hasenie lietadlami a vhodné miesto pre hasenie vrtuľníkmi.

Bol podľa vás správny hromadný zásah, pri ktorom naraz lietadlá spúšťali vodu na požiar?

Je to jedna z techník nasadenia. Celkovo pri lesných požiaroch prevláda taktika, že náročné a veľké lesné požiare sa majú hasiť akokoľvek. Pošle sa tam veľká skupina vrtuľníkov a lietadiel, len aby sa to čo najskôr uhasilo. Táto technika sa používa po celom svete.

Vo viacerých rozhovoroch ste naznačili, že podobný scenár sa môže stať aj na Slovensku. Je nejaká šanca tomu predísť?

Nechcem vyznieť katastroficky, ale zdieľam názory svojich kolegov, že sa nedokáže predísť prírodnému živlu. Dá sa na to iba vopred pripraviť.

Malo by Slovensko zvažovať nákup talianskeho hasičského lietadla, ktorý je veľkým pomocníkom pri hasení rozsiahleho požiaru?

Je to výborné lietadlo. Jedna vec je, že sa už nevyrába. Licenciu teraz prevzala iná spoločnosť, ktorá sa snaží vyvinúť nové hasiace lietadlo CL-515, ktoré by malo mať väčšiu nádrž o 1 000 litrov, čo je to zatiaľ v procese vývoja.

Je obrovský dopyt po týchto lietadlách, ale nie sú na trhu. Všetci, ktorí ich majú, tak ich nedajú preč, pretože je to cenný letecký prostriedok.

Takže u nás by sme mali problém?

U nás na Slovensku je len pár vhodných vodných zdrojov pár, ako napríklad Liptovská Mara, Oravská priehrada, Zemplínska Šírava a podobne. Naposledy, keď sme zasahovali v Rakúsku minulý rok na prelome októbra a novembra, tak sme používali talianske kanadéry, ktoré sa chodili plniť na rieke Dunaj.

Čiže vnútrozemské a suchozemské krajiny si radšej kúpia vrtuľník?

Presne tak, tým vedia postaviť nádrž na veľký objem vody, a tak sa vie vracat' za päť minút ako napríklad kanadér, ktorý sa otáča po hodine k zdroju vody. Z toho vyplýva, že vrtuľník je výhodnejší.

Sú hasiči technicky dobre vybavení, ak by bol podobný požiar aj na Slovensku?

Máme čo zlepšovať v kolesovej alebo vrtuľníkovej technike. Letka ministerstva vnútra poskytuje letecké služby pre horskú záchrannú službu, políciu a pre nás. Každý jeden tento útvar vám povie na plné ústa, že potrebujeme nové vrtuľníky.

Sú ruské vrtuľníky niekde nasadené?

Ruské vrtuľníky, ktoré máme sú dobré a sme spokojní s ich výkonom. Aktuálne jeden ruský vrtuľník zasahuje v Česku, ktorý má obrovský úspech. Servis vrtuľníka je ale stále viac náročnejší z dôvodu vojny na Ukrajine. Ak by sa stala nepredvídateľná porucha, jednoducho by prestal lietať a nemali by sme ho k dispozícii, pretože by mohol byť problém z ruskej strany s náhradnými dielmi či adekvátnym servisom. Preto je nevyhnutný nákup nových vrtuľníkov.

Je vrtuľníková technika nenahraditeľná, aby pomohla lokalizovať požiar?

Áno, to sme mohli vidieť aj pri zásahu v Slovinsku, že vrtuľníková technika je naozaj nenahraditeľná pri podobných požiaroch, aby nám pomohla požiar lokalizovať a zastaviť jeho šírenie. Bez leteckej techniky by to bolo o veľa náročnejšie, zásahy by trvali dlhšie a vyžadovalo by si to viac nasadených ľudí.

A čo sa týka hasičskej techniky?

Môžem spomenúť napríklad ochranné pracovné prostriedky. Hasiči stále nedisponujú ľahkými zásahovými odevmi s ľahkou zásahovou prilbou, čo je pri takýchto požiaroch dôležitá vec, keďže to zlepšuje komfort hasiča na zásahu a zabezpečuje mu to dostatočnú ochranu proti teplu.

Pravdepodobne aj pre klimatické zmeny sužuje sucho a veľmi horúce počasie celý kontinent. Môžeme podľa vás s takýmto požiarimi počítať častejšie?

Už to máme v Európe zhruba päť až šesť rokov a každým rokom sa to zhoršuje. Aj štatistika je pekne viditeľná, nemusíte sa pozeráť na nejaké štatistiky teplôt alebo kedy bol naposledy najhorúcejší týždeň. Každým rokom sa to obmieňa a robia sa nové rekordy. Viete to pekne sledovať aj na žiadostiach o medzinárodnú pomoc v Európe, ktorá je každým rokom väčšia. A to nie je len kvôli lesným požiarom, ale aj kvôli povodniam.

Z roka na rok nám požiadavky o medzinárodnú stúpajú. Je Európa lepšie pripravená alebo to stagnuje?

Viem, že európska komisia rieši, aby sa príprava zlepšovala a sú na to vyčlenené financie v rámci civilnej ochrany.

Viete uviesť konkrétny príklad?

Dajme tomu, že Taliansko má hasiace lietadlo, a uzavrelo dohodu s komisiou, že to hasiace lietadlo od 1. júna do 30. septembra bude prenajaté a plnohodnotne platené európskou komisiou. Za to určité obdobie bude komisia rozhodovať o tom, kde bude lietadlo nasadené. Ak bude to lietadlo v Taliansku, tak Taliani ho môžu používať ako chcú, ak tam vypukne požiar, tak ho pokojne môžu použiť pri požiari, ale ak nejaká iná krajina požiada o medzinárodnú pomoc a komisia pošle lietadlo z Talianska, tak Taliani nemôžu povedať nie.

Komisia finančne podporuje aj nákup novej techniky práve na tento účel. Komisia sa vie dohodnúť s nejakým štátom, že preplatí nákup novej techniky dotyčnému štátu,

ale za podmienok, že lietadlo bude k dispozícii len na dohodnutú dobu, ak nebude potrebné na poskytnutie niekde inde.

Čo sa stalo v prípade požiaru v Českom Švajčiarsku? Aká bola príčina – bolo to spôsobené ľudským faktorom?

Príčina sa stále hľadá. Naozaj to je niekedy o vylučovacej metóde, ale niekedy sa hneď nájde v priestore približného začiatku požiaru ohnisko – vtedy je potom jasné, že ide o ľudskú činnosť, takže bude veľmi málo pravdepodobné, že niekde v blízkosti požiaru udrel blesk, keď vieme, že tam neboli žiadne búrky.

Uvedomujú si ľudia, aké následky môžu mať extrémne teplá, keď zakladajú ohniská alebo si doma grilujú?

My ešte nemáme s požiarimi také problémy, ako napríklad pri Stredozemnom mori – tam sú ľudia uvedomelí. Kým si niektorí z nás neprejdú peklom, tak ľudia to nebudú brať vážne. Dá sa robiť nejaká osвета alebo vysvetľovanie, ale podľa mňa tie negatívne skúsenosti a vlastná skúsenosť sú silnejšie na výchovu ako preventívne opatrenia, čo sa týka aj výchovy mládeže.

Vyskytol sa už v minulosti na Slovensku podobne náročne uhasiteľný požiar ako v Česku?

Čo sa týka rozlohy, tak to bol lesný požiar v roku 1992 na Záhorí, ktorý zasiahol 1100 hektárov v okolí Lozorna. Vtedy sa nepoužívala žiadna letecká technika, pretože sme dovtedy podobný požiar nezažili. Na koniec sa ten požiar podarilo zvládnuť.

Je pri takomto požiari kľúčové, že ak by poriadne zapršalo, tak sa požiar uhasí rýchlejšie?

Áno. My nikdy nedokážeme nahradiť dážď.

Meno a priezvisko autora: David Žák

<https://www.aktuality.sk/clanok/Z3iOsED/hasic-richard-rehak-podobny-poziar-ako-v-cesku-moze-nastat-aj-na-slovensku-rozhovor/>